

Nomes que navegan: barcos e bateas nas Rías Baixas

Lucía López Lires

Aarón Otero Ferrari

Universidade de Santiago de Compostela

1. Introducción

Galicia é a comunidade autónoma con máis quilómetros de costa de toda España e, desde sempre, a pesca desempeñou un papel fundamental na súa economía. Este é un dos motivos polos que, a día de hoxe, Galicia conta cunha arraigada tradición mariñeira, que se reflicte na cultura, na gastronomía e no ocio a través das numerosas festas gastronómicas que exaltan os produtos do mar, tanto as que teñen como protagonista un produto concreto (percebe, polbo, mexillón, longueirón...) coma as que resaltan a riqueza mariña dun xeito xeral, como son a Festa do Marisco do Grove ou as Xornadas de degustación de produtos da Reserva Mariña de Lira.

En España hai rexistrados un total de 8 549 barcos de pesca, dos que 4 198 teñen o seu porto base na nosa comunidade autónoma. Se engadimos os 1 258 barcos auxiliares de acuicultura, a flota galega suma 5 456 embarcacións dedicadas á pesca, ao marisqueo e á acuicultura. O feito de que Galicia conte cunha flota tan ampla débese en gran medida á importancia do marisqueo, actividade que exerce un número considerable de persoas. Esta é unha actividade fundamental nas zonas costeiras e tamén é a fonte principal de ingresos de moitas familias.

A acuicultura ocupa tamén un lugar destacado, especialmente no referente ás bateas destinadas á produción de mexillón, nas cales Galicia é líder mundial. Actualmente, en Galicia existen 4 884 establecementos de cultivos mariños, dos cales 3 582 son bateas dedicadas á produción de mexillón, ostra, ameixa e berberecho. Destas bateas, 3 437 destinan a súa actividade exclusivamente á produción de mexillón, mentres que o resto está orientado principalmente á de ostra e á de diferentes tipos de ameixa (fina, babosa, xaponesa, rubia, cadelucha). Ademais,

existen algunhas bateas experimentais destinadas á produción de berberecho, navalla e camarón.

Para o estudo dos nomes das embarcacións e das bateas, téñense en conta dous concellos representativos do territorio galego: Noia e Cangas de Morrazo. Non foron seleccionados só por ser o lugar de orixe das dúas persoas que realizan este traballo, senón tamén pola súa diversidade xeográfica. O concello de Cangas de Morrazo, na provincia de Pontevedra, está bañado pola ría de Vigo na parte sur e pola de Aldán no lado noroeste; mentres que Noia, na provincia da Coruña, está localizada na parte interior da ría de Muros e Noia. Imos deste xeito facendo un percorrido de norte a sur, desde a ría de Muros e Noia ata a ría de Vigo.

En canto ás embarcacións, as de artes menores son as maioritarias, pois representan o 68 % do total das rexistradas en Galicia, chegando a un total de 3 712 unidades. Pola súa banda, os barcos auxiliares de acuicultura constitúen o 23 % do total de embarcacións galegas.

Rías Baixas

Fonte: Wikimedia Commons

Outro grupo de embarcacións é o das dedicadas ao cerco, con tan só 146 rexistros, que representan o 2,6 % do total, o que dá conta da importancia dos dous primeiros sectores (artes menores e acuicultura). Finalmente, o 6,4 % restante corresponde a outras artes profesionais, as chamadas *continxentadas*:¹ embarcacións de cerco, arrastre, palangre de fondo e de superficie, rascos e volantas.

Diferenciamos deste xeito dous sectores: por unha banda, a pesca, representada polas numerosas embarcacións de artes menores propiedade de pequenas empresas familiares sen apenas traballadores alleos á familia e cun rendemento económico que, aínda que non sexa elevado, contribúe de forma directa ao mantemento da economía local. Pola outra banda, a acuicultura, representada polas bateas, especialmente as de produción de mexillón; un sector cun elevado rendemento económico e que está en mans dunha pequenísima parte da poboación.

Con este traballo pretendemos achegarnos ao mundo da naonimia e reflexionar sobre a súa relevancia na tradición marítima galega. A motivación dos nomeamentos das embarcacións xa estaba presente na Idade Media, como afirma Ferreira Priegue:

Al barco —que ya es una persona jurídica— se le ve también como una persona física, como un ser vivo. Tiene “alma” y “personalidad”, y por lo tanto recibe un nombre propio, como los caballos y las espadas. (1998, p. 46)

Se ben existen abondosos estudos noutros eidos da onomástica, como a antroponimia ou a toponimia, os chamados *outros nomes* (aqueles nomes propios que non designan persoas nin lugares) apenas recibiron a atención dos investigadores. Neste contexto, tentaremos dar resposta ás seguintes cuestións:

- Cales son as preferencias na elección de nomes para embarcacións de artes menores? E para as bateas?
- Cales son as motivacións e intereses que inflúen na elección dos nomes?
- Responden os nomes dos barcos ás mesmas intencións que os das bateas?
- Existen diferenzas entre os nomes utilizados nunha ría ou noutra?
- Cal é a lingua predominante á hora da elección do nome?

1 O neoloxismo *continxentar* (vt.) utilízase na terminoloxía da economía co significado de ‘fixar unha cota ou cantidade, especialmente na distribución e comercialización de mercadorías e servizos’. As embarcación de pesca con estas limitacións coñécense como *de artes continxentadas*.

2. Metodoloxía e corpus

Para a elaboración do corpus utilizouse o “Rexistro de buques pesqueiros”² de Galicia, a través da plataforma *Pesca de Galicia*, de onde se extraeron os datos analizados neste traballo de investigación.

Seleccionáronse os barcos de artes menores con porto base en Noia e en Cangas de Morrazo, cun total de 598 nomes. A continuación, engadíronse todas as bateas da ría de Muros e Noia (123) e unha parte representativa dos nomes das bateas da ría de Vigo (206); en concreto, as dos polígonos C e D de Cangas. Non se engadiron todos os nomes das bateas da ría de Vigo porque ascendían a 638, cantidade moi elevada que dificultaba o seu estudo. Finalmente, o corpus quedou formado por 910 nomes: 581 de barcos e 329 de bateas, que se analizaron por separado.

Unha vez recompilado o corpus, realizáronse pescudas na bibliografía existente, así como en documentos que puidesen ter valor para a elaboración deste traballo. Débese destacar a escasa información recadada, xa que a naonimia é un tema pouco explorado ata o de agora. Todas estas buscas tiñan como obxectivo dotar o traballo dun marco teórico no que asentar a análise.

Cos datos compilados fíxose unha clasificación das denominacións en función da lingua utilizada, principalmente o galego e o castelán, aínda que con algúns matices que se explicarán máis adiante. Deseguido, procedeuse a analizar todos os nomes obtidos no corpus para indagar nas motivacións do nomeamento, de onde se partiu para a clasificación posterior. Nalgúns casos, principalmente nos nomes relativos ás bateas, foi necesario realizarlles entrevistas aos propietarios dos viveiros para poder coñecer o seu significado.

En suma, o corpus final abrangue 910 nomes (581 barcos e 329 bateas), clasificados segundo a lingua empregada e as motivacións da denominación.

2 <https://www.pescadegalicia.gal/informe-rexbuq/agregation>

3. Consideracións legais

3.1. Embarcacións

O decreto 1494/1968, de 20 de xuño,³ establecía a obrigatoriedade de empregar palabras en español para nomear as embarcacións, aínda que tamén permitía o uso de palabras rexionais, e indicaba que os nomes podían ser propios ou comúns e incluír topónimos nacionais ou estranxeiros, sen ofrecer instrucións adicionais.

Coa entrada en vigor do Real Decreto 1027/1989, de 28 de xullo, relativo ao abandeiramento, matriculación de buques e rexistro marítimo,⁴ suprímese a obrigatoriedade de utilizar palabras en español. A normativa actual establece as seguintes directrices para nomear unha embarcación:

- Deben proporse tres nomes indicando a orde de preferencia.
- Estes nomes non poden coincidir con outros previamente asignados a outro buque no mesmo distrito marítimo.
- Non poderán superar as tres palabras.
- Autorízase o uso de anagramas e números despois do nome, pero estes números deben figurar escritos en letras.

3.2. Bateas

A primeira normativa relativa aos viveiros flotantes publícase en 1961, 29 anos despois da instalación da primeira batea en Galicia e quince anos despois da instalación da primeira batea na ría de Arousa. Este decreto,⁵ no que respecta aos nomes, límítase a exixir que os viveiros incorporen na identificación determinados datos, entre eles o seu nome, pero non establece ningunha norma adicional.

No Decreto 406/1996, do 7 de novembro, apróbase o Regulamento de viveiros de cultivos mariños nas augas de Galicia. No artigo 24 do citado decreto establécese que os viveiros deberán estar identificados mediante unha placa cunhas características que determina a Consellería de Pesca, Marisqueo e Acuicultura.

3 Decreto 1494/1968, de 20 de junio, por el que se refunden las disposiciones sobre abanderamiento, matriculación de buques y Registro Marítimo. *Boletín Oficial del Estado*. 168 (13/VII/1968), 10260-10266.

4 Real Decreto 1027/1989, de 28 de julio, sobre abanderamiento, matriculación de buques y registro marítimo. *Boletín Oficial del Estado*. 194 (15/VIII/1989), 26207-26211.

5 Decreto 2559/1961, de 30 de noviembre, por el que se aprueba la nueva reglamentación para la explotación de viveros de cultivo, situados en la Zona Marítima. *Boletín Oficial del Estado*. 304 (21/XII/1961), 17910-17914.

Esta regulación ampliaríase coa Orde de 28 de xaneiro de 1998, pola que se determinan as características das placas identificativas dos viveiros de cultivos mariños nas augas de Galicia.⁶ No caso das bateas, a Orde define aspectos como a forma (rectangular), as dimensións (1000×600 mm), a cor dos carteis e do texto (negro sobre fondo branco) e o tamaño das letras (30 mm de altura, 20 mm de ancho e 5 mm de grosor). En relación aos nomes, non engade nada novo respecto ao que establecía a lexislación previa: simplemente, que deben ter nome. Polo que respecta ás liñas de cultivo, o tamaño dos textos reducirase un 50 %.

4. Análise dos nomes

4.1. Os nomes dos barcos

As diferentes categorías que conforman a clasificación das embarcacións escolléronse en función de criterios motivacionais que se adaptasen á conxuntura dos nomes dos barcos seleccionados. Así, a clasificación foi a seguinte:

1. Antroponimia
 - 1.1. Nomes femininos
 - 1.2. Nomes masculinos
 - 1.3. Varios nomes
 - 1.4. Apelidos
 - 1.5. Alcumes
2. Toponimia
3. Léxico común
4. Outros

Seleccionamos aquelas embarcacións con porto base en Cangas e en Noia que, segundo o seu permiso de explotación, contan con autorización para traballar con artes menores. Estas inclúen artes de enmalle (miños, raeiras, trasmallos,

⁶ Orde de 28 de xaneiro de 1998 pola que se determinan as características das placas identificativas dos viveiros de cultivos mariños nas augas de Galicia. *Diario Oficial de Galicia*. 30 (13/III/1998), 1497.

volantillas, vetas, volantíns e xeito), artes de cerco (racú), artes de anzol (liña-cordel e *palangrillo*), nasas ou artes remolcadas a man, bous e boliches.

Deste xeito, conformouse unha mostra de 127 embarcacións de artes menores con porto base en Cangas de Morrazo e 454 con porto base en Noia. A superioridade numérica de Noia explícase porque esta ría concentra o maior número de embarcacións dedicadas ao marisqueo en toda Galicia. Obtívose así un total de 581 embarcacións.

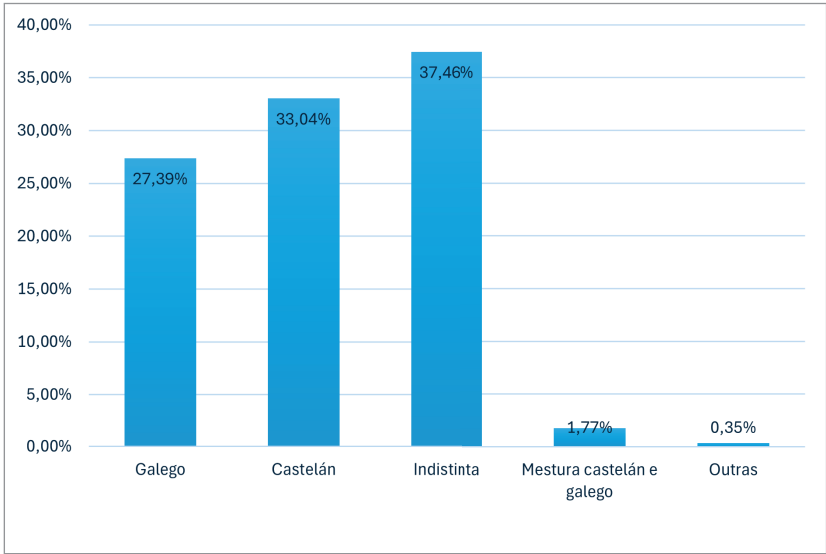
4.1.1. A lingua empregada

A primeira clasificación realizouse en función da lingua empregada.⁷ En xeral, o sector marítimo sempre se caracterizou polo uso oral do galego, sobre todo entre os traballadores de postos máis baixos. Pola contra, isto non parece reflectirse á hora de nomear os barcos. Das 581 embarcacións, 154 teñen nome en galego (*A Xurela*, *O Balcón da Ría*, *Lavandeira*, *Loitadora*...), 187 en castelán (*Ocho Ríos*, *Tres Hermanos*, *Espérame*, *Nuevo Pajarito*...), 212 utilizan nomes comúns a ambas as linguas (*Sol*, *Trompeta*, *Andrea Tres*, *Flor*...) e en dez mestúranse (*Balea Dos Hermanos*, *Nena Uno*, *Novo Juana*...). Noutras linguas consignamos dezasete embarcacións: en inglés (*Mike*, *Nancy*, *Nelly*), catalán (*Ferrer*), italiano (*Gabriella*, *Iovana*), francés (*Solange*) ou éuscaro (*Zerupe* ‘lugar baixo o ceo’), xunto con outros de adscrición dubidosa (*Syllum*, *Cutos*, *Zani*). Ademais, chaman a atención sete embarcacións que mesturan castelán e galego (como *Balea Dos Hermanos* e *Dos Birbirichos*).

Como mostra a gráfica 1, o castelán supera o galego na nomenclatura das embarcacións: o 33 % fronte ao 27%; a porcentaxe maioritaria (37 %) é a dos nomes que poden considerarse comúns a ambas as linguas.

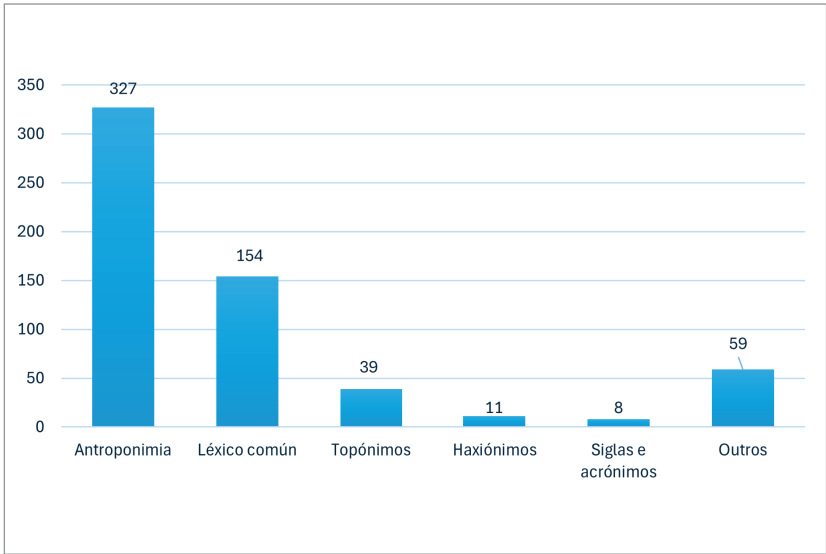
7 Para a adscrición de linguas do material onomástico, os referentes foron a *Guía de nomes galegos* (GNG), a *Guía de apelidos galegos* (GAG), recursos ambos da Real Academia Galega, e o *Nomenclátor de Galicia* (NG), da Xunta de Galicia. Para o léxico común, o *Dicionario da RAG* (DRAG).

Gráfica 1. Lingua dos nomes das embarcacións de artes menores (en porcentaxe)

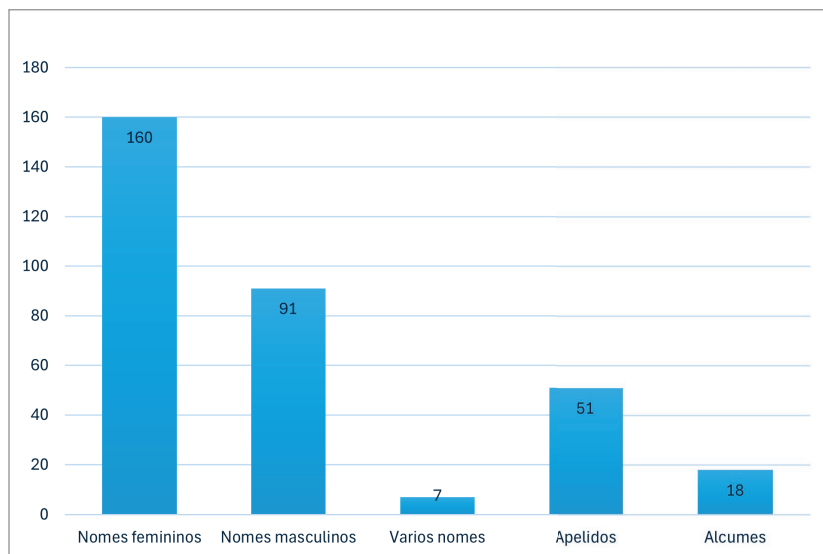
Fonte: Elaboración propia a partir dos datos do Rexistro de Buques de Galicia

Gráfica 2. Clasificación xeral dos nomes dos barcos

Fonte: Elaboración propia

Gráfica 3. A antroponimia nos nomes dos barcos

Fonte: Elaboración propia

4.1.2. Clasificación

Logo de analizar detidamente os nomes das embarcacións, decidimos facer unha clasificación en catro grandes categorías que máis adiante debullaremos.

O grupo máis numeroso é o formado polo material antroponímico, sexan nomes femininos, masculinos ou combinación de varios nomes ou alcumes. Na gráfica 3 especificase o seu contido.

En primeiro lugar, cómpre destacar a relevancia dos nomes femininos na denominación das embarcacións, grupo que é o máis numeroso (159 rexistros). Dentro desta categoría combínanse denominacións de uso máis recente (*Iovana, Ivone, Mery, Nelly*) con outras propias de épocas anteriores (*Josefa, Paquita, Dolores, Esperanza, Amadora*), as cales presentan maior incidencia.⁸

Séguelle a continuación o grupo dos nomes masculinos, con 91 rexistros. De igual xeito que no caso de nomes de mulleres, obsérvase unha mestura de nomes actuais (*Efraín, Aleixo, Aarón*) e outros máis antigos (*Inocencio, Generoso,*

8 Para os nomes máis frecuentes da poboación segundo a década de nacemento en Galicia, pode consultarse esta páxina do IGE: <https://www.ige.gal/igebdt/onomast/nomdecadas.jsp>

Victorino, Salvador), con maior presenza destes últimos. Destaca aquí unha gran cantidade de hipocorísticos (*Ipe, Lito, Kiko, Mon, Nano, Miro, Álex, Toño*).

O seguinte grupo corresponde aos apelidos, con 51 rexistros. Inclúense tanto os que aparecen de maneira illada coma aqueles que combinan nome e apelido, xa sexa masculino ou feminino (*Valentina Barcia, Juan Rey*). Dentro desta categoría tamén se incorporan casos especiais como *Marla*, acrónimo formado a partir dos apelidos *Martínez Lago*.

Pola súa banda, os nomes conxuntos de home e muller, con sete rexistros, poden facer referencia aos fillos ou aos pais dos armadores (*Nadia y Darío, Zulema y Jacobo, Irene y Brais*). Inclinámonos a considerar que a maior parte se refire aos fillos, xa que se trata de nomes actuais.

Na categoría de alcumes rexístranse vinte nomes, entre os que se inclúen denominacións como *Parrulo, Jaleiro* ou *O Chorón*. Aínda que non constitúen a tipoloxía maioritaria na nomenclatura das embarcacións, os alcumes teñen unha importancia notable, como sinala Freixanes (2018, p. 5):

Na cultura popular, na sociedade galega tradicional, o alcume identificaba a persoa e, ás veces, a estirpe, a familia, que o herdaba e transmitía dunha xeración a outra ata o punto de nomear tamén a casa, as propiedades, o lugar que esa familia habitaba. En moitos casos, para recoñecer a familia ou a persoa, a propia administración pública e as empresas de servizos (teléfono, correos) tiñan que botar man dos alcumes.

Estes nomes adoitan reflectir características físicas ou de carácter dos propietarios, reforzando a súa identidade e transmitíndose no ámbito local. Ademais, evidencian a creatividade e o humor presentes na súa elección. En ocasións é difícil diferenciarlos dos hipocorísticos (*Maruxo, Norito, Quicoliño...*).

O segundo grupo máis numeroso corresponde ás embarcacións que empregan termos do léxico común como denominación, con 150 rexistros. Trátase dun conxunto heteroxéneo que permite establecer diversas subcategorías. En primeiro lugar, atopamos os nomes vinculados a elementos mariños (*Berberecho, Corneta, Caramuxa, Limanda, Mexillón, Bogavante, Sargo, Beluga, Delfín, Mascato*). Outro campo semántico fai referencia a fenómenos atmosféricos ou mariños (*Calima, Treboada, Ciclón, Furacán, Marusía, Brisas del mar, Ventolera, Ventisca, Tempestad*). Cómpre mencionar tamén as denominacións constituídas por adxectivos, que parecen atribuírlle á embarcación unha calidade ou carácter determinados (*Garimoso, Audaz, Loitadora, Perezosa, Rápida, Campeón, Vencedora*).

Tamén se atoparon nomes constituídos por frases ou expresións, tanto en galego coma en castelán, que deixan ver a creatividade dos armadores, tales como *Xa veremos*, *Déjalos que hablen*, *O que faltaba* ou *Reviente la envidia*.

Na categoría de topónimos rexístranse 36 nomes, aínda que a cifra podería ser maior ao poder encadrarse algúns dos nomes en varias categorías. Inclúense tamén neste apartado os xentilicios, como *Camboñana* (de Camboño, en Lousame), pola súa evidente relación coa toponimia. Obsérvase unha clara predominancia de denominacións vinculadas a lugares próximos (*Pormarchouse*, *Eirado do Costal*, *Campo de Cima*, *Boa*), aínda que tamén aparecen topónimos foráneos, de ámbito máis afastado (*Vizcaya*, *Uruguay*, *Nueva América*, *Mar Rojo*). Estes últimos non parecen gardar unha relación directa nin coa vila nin coa actividade pesqueira, aínda que cabe supoñer a existencia dun vínculo persoal entre o armador e eses lugares.

Outras categorías amosan unha presenza case anecdótica. Os haxiónimos, nomes asociados coa relixión, con tan só once rexistros, aparecen maioritariamente vinculados a santos locais ou do ámbito mariñeiro, como *San Campio* ou *Virxe do Carme*.⁹ Esta parece ser unha diferenza importante con respecto aos doutras épocas. Adoito se buscaba darlles aos barcos un significado de carácter augural, para protexer os mariñeiros dos perigos da navegación. Isto provocou darlles nomes de divindades e, no cristianismo, de Deus, a Virxe ou diversos santos. Isabel Acea (2007) dá conta da abundancia destes nomes na Idade Media, e non tanta nos barcos de pesca rexistrados en Vigo desde 1876, pero aínda moi abundosa. Nestes momentos a súa proporción é case irrelevante.

Tamén é minoritaria a categoría de siglas e acrónimos, que conta só oito rexistros (*L.A*, *L.R*, *M.G*, *J.L Uno* e *A.P*). Non dispoñemos de datos da súa motivación, pero é posible que correspondan ás iniciais de nomes ou apelidos dos armadores.

Finalmente, consignamos un grupo moi heteroxéneo formado por un número máis reducido de elementos que presentaban dificultades para a súa clasificación. Na categoría “Outros” encádrase un conxunto de 59 nomes para os que non foi posible establecer unha clasificación precisa con total certeza (*Aljor*, *Boni Boni*, *Ter*, *Dorimi*, *Loan...*). Esta dificultade débese, en parte, ao tempo limitado para investigar a súa orixe. Dada a elevada cantidade de embarcacións analizadas, este aspecto deberá abordarse con maior profundidade en futuros traballos.

9 Todos pertencen á relixión católica, agás *Osiris*, deus exipcio da morte e da resurrección.

Algúns nomes presentan dificultades de clasificación, ao poder encaixar en máis dunha categoría. É o caso de *Nimo*, *Luhía*, *Miño* ou *Busto*, que poden funcionar tanto como apelidos coma como topónimos, e cuxa adscrición exacta requiriría unha investigación máis demorada. *San Cosme* e *San Campio* tamén poden funcionar como topónimos ou como haxiónimos, e o mesmo sucede con *Marla*, que podería considerarse un apelido ou unha sigla, xa que é un acrónimo formado a partir dos apelidos *Martínez Lago*. A decisión final sobre a súa inclusión nunha categoría ou noutra baseouse no coñecemento directo das embarcacións e dos seus propietarios, así como no uso do sentido común, co obxectivo de facer unha clasificación o máis axeitada e precisa posible.

4.2. Os nomes das bateas

Para realizar a análise e clasificación dos nomes das bateas recolléronse datos da sección “Rexistro de establecementos de acuicultura” da plataforma tecnolóxica *Pesca de Galicia*, da Xunta de Galicia. En canto á selección das bateas, optouse por incluír directamente todas as da ría de Muros e Noia, xa que, logo da de Corcubión, trátase da ría baixa con menor número de bateas (123), e, pola súa gran cantidade, fíxose unha selección das bateas da ría de Vigo. Desta última, escolléronse 206 bateas de mexillón do distrito de Cangas de Morrazo, dos polígonos C e D, que dan conta das tendencias existentes á hora de nomear estes artefactos marítimos.

Para a clasificación das denominacións das bateas utilizáronse categorías moi similares ás empregadas para os barcos, de modo que se manteña unha continuidade metodolóxica. Con todo, non coinciden exactamente, xa que as divisións presentan pequenas variacións, determinadas pola existencia ou ausencia de certos tipos de nomes en cada caso.

A diferenza das embarcacións, nas cales non é habitual que unha persoa sexa propietaria de máis dun barco, no caso das bateas sucede todo o contrario; o máis frecuente é que un único propietario posúa varias bateas. Deste xeito, polo xeral, as bateas dunha mesma persoa adoitan compartir o mesmo nome, ao que se lle engaden números romanos para diferenciarlas, detalle indicativo do poder adquisitivo do propietario. Na clasificación xúntanse as que comparten nome e só se diferencian polo numeral. Por exemplo, se hai unha batea que se chama *Dolores*, e outra que se chama *Dolores II*, e así sucesivamente, só se tivo en conta o nome *Dolores* para a análise. Nestes casos, a motivación para escoller ese

nome non varía. Con todo, á hora de calcular as porcentaxes na clasificación por lingua empregada, cada batea foi considerada de maneira individual.

4.2.1. A lingua empregada

Do mesmo xeito que no caso das embarcacións, a primeira clasificación realizouse en función da lingua empregada. O galego está representado en 26 nomes (*Ameixide, Carmiña, Arroás, A Guía, Con de Pego, Area Longa, Aferróns...*), que corresponden a un total de 77 artefactos. O castelán, pola contra, rexístrase en 34 ocasións (*Jocuse, María del Carmen, Gaviota...*), dando nome a 112 bateas. Con todo, a maioría das denominacións das bateas son comúns a ambas as linguas (*Barca, Bruma, Primavera...*), en boa parte polo feito de que moitos propietarios utilizan siglas ou acrónimos para darlles nome aos seus viveiros (*M.M.C., Salmar, Socomgal...*): son 65 nomes coincidentes en galego e en castelán, que designan 125 bateas. Atopamos un novo grupo, o das formas híbridas, resultante da castelanización fonética de apelidos e/ou topónimos galegos (*Froxán, Gerpe* ou *Jalda*, correspondentes a *Froxán, Xerpe* e *Xalda*): suman catro formas, correspondentes a 13 bateas. En “Outros” consignamos só un apelido catalán, *Sirvent*, que dá nome a dúas bateas.

Así pois, a porcentaxe dos nomes indistintos supera practicamente no dobre á dos que están en galego (20 %) e mais á dos que están en castelán (26 %), que superan en seis puntos as formas autóctonas.

Se consideramos o número de bateas, ascende a porcentaxe de nomes en galego e castelán con respecto aos nomes en que a lingua pode ser indistintamente unha ou outra, o que implica que hai máis nomes en galego e castelán que se repiten.

4.2.2. Clasificación

No ámbito das bateas, a categoría máis representada corresponde tamén á antroponimia, como ocorría cos nomes dos barcos. Na seguinte gráfica debullamos o seu contido.

En primeiro lugar, cómpre destacar a presenza de nomes femininos. Neste grupo, a diferenza do que acontecía coas embarcacións, hai unha clara preferencia polas denominacións de carácter tradicional (*Olvido, Juliana, Rosa, Balbina, Matilde...*). Esta circunstancia podería explicarse polo feito de que as embarcacións presentan unha vida útil máis reducida ca a das bateas, xa que estas últimas

permanecen durante máis tempo no mar. En consecuencia, o nome destas últimas tende a perdurar no tempo, asegurando tamén a permanencia da súa denominación. En total, recóllense 27 nomes ou hipocorísticos femininos cos que se designan 79 bateas.

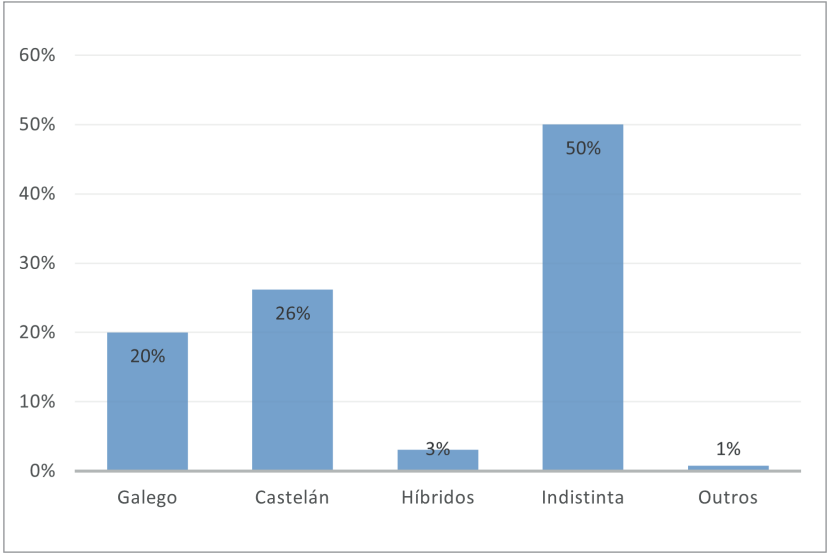
Os nomes masculinos, como *José Ramón*, *Jorge* ou *José Luís*, denominan dezasete artefactos. Pola súa parte, a presenza de alcumes e haxiónimos é puramente anecdótica: dous alcumes —*Aferróns* e *Toques*— denominan sete bateas, mentres o haxiónimo *San Cibrán* designa dous artefactos.

Os apelidos tamén ocupan un lugar destacado. Con vinte apelidos diferentes, noméanse 54 artefactos. Aínda que algúns con formas castelanizadas (*Froján*, *Gerpe*, *del Río*...), son todos apelidos galegos (*Abal*, *Alborés*, *Baltar*, *Crende*...), con excepción de *Sirvent* (catalán). Nesta categoría poderíamos incluír *Edulis Freire*, pois *Freire* é inequivocamente un apelido. Porén, o termo *Edulis* procede do latín e significa “comestible”, e emprégase habitualmente na nomenclatura científica para identificar especies destinadas ao consumo humano, como *Boletus edulis* no caso dos cogomelos ou *Mytilus edulis* entre os moluscos. Cómpre puntualizar que o mexillón que se cultiva en Galicia é na súa maior parte da especie *Mytilus galloprovincialis*, e non *Mytilus edulis*. En calquera caso, semella case segura a intención de vincular o mexillón da batea coa familia Freire.

Un grupo moi relevante, o cal constitúe a principal diferenza con respecto aos nomes dos barcos, fórmano os nomes construídos mediante siglas ou acrónimos (*Melayro*, *Jumaca*, *Socomgal*, *E.P.P.* ou *M.V.*, entre outros). Cómpre indicar que, en gran parte, están formados a partir das iniciais de nomes e apelidos, de maneira que, de coñecermos a súa orixe, poderíamos integrar esta categoría case na súa totalidade na da antroponimia. De todas as formas, en ocasións non se poden identificar e tamén poden facer referencia ó nome da empresa (*Rocamar*, *Salmar* ou *Socomgal*, esta última acrónimo de Soc. Coop. de Mejilloneros de Galicia), razón pola que o consideramos un grupo propio. Nel contabilízanse vinte siglas ou acrónimos que designan 87 artefactos.

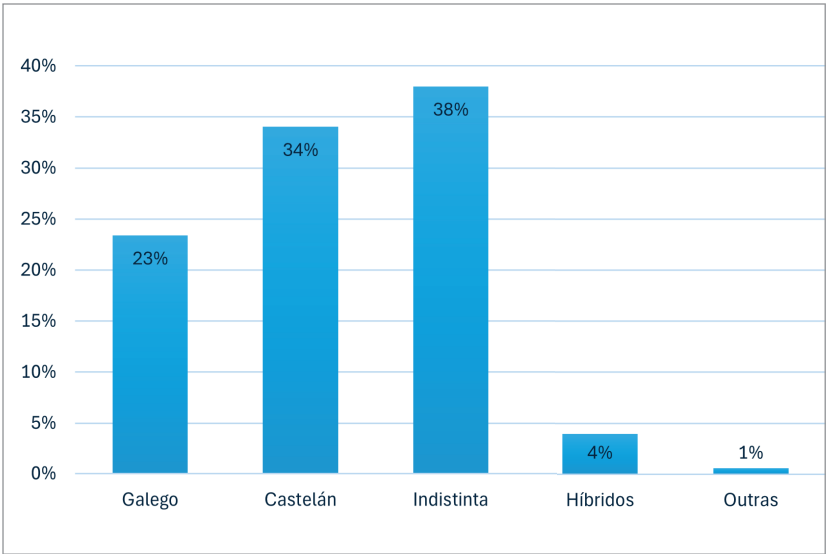
Pola súa banda, os topónimos utilizados para nomear bateas, ao igual que acontecía coas embarcacións, fan referencia a lugares próximos ás zonas estudadas (*Ameixide*, *Canabal*, *Camboño*). Neste apartado cómpre destacar que a maioría dos topónimos elixidos para nomear bateas fan referencia a lugares relacionados co mar, como illas, praias, puntas ou outros microtopónimos que

Gráfica 4. Lingua empregada nos nomes das bateas (por número de formas, en porcentaxe)

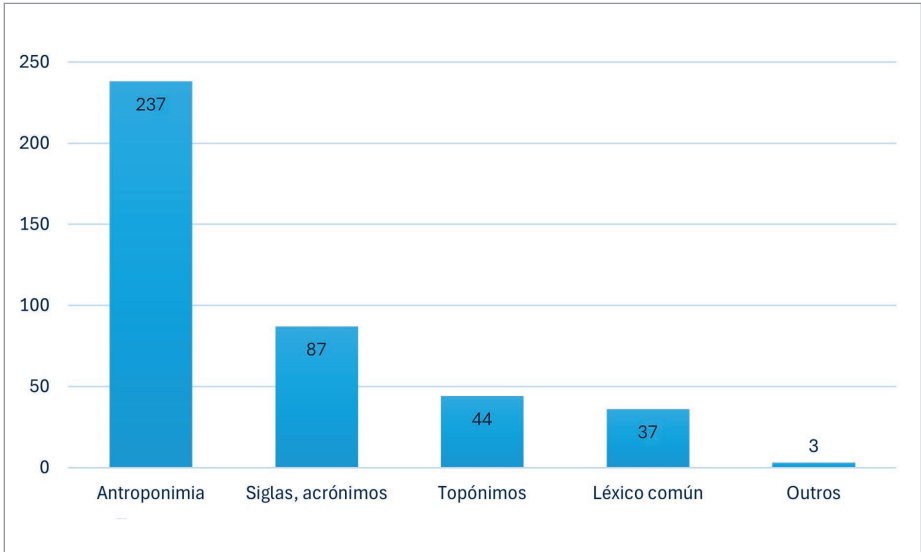
Fonte: Elaboración propia a partir dos datos do “Rexistro de establecementos de acuicultura”

Gráfica 5. Lingua empregada nos nomes das bateas (por número de artefactos, en porcentaxe)

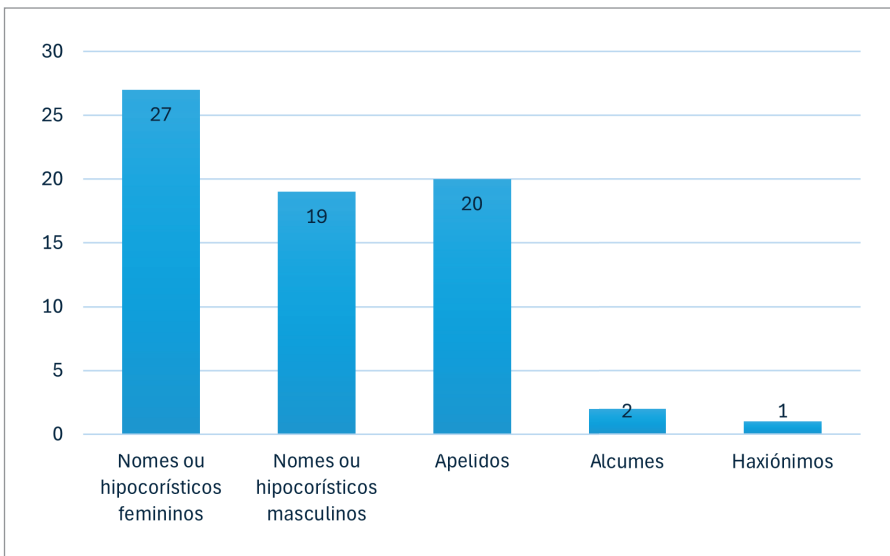
Fonte: Elaboración propia a partir dos datos do “Rexistro de establecementos de acuicultura”

Gráfica 6. Clasificación dos nomes das bateas (por número de artefactos)

Fonte: Elaboración propia a partir dos datos do “Rexistro de establecementos de acuicultura”

Gráfica 7. A antroponimia nos nomes das bateas (por número de formas)

Fonte: Elaboración propia a partir dos datos do “Rexistro de establecementos de acuicultura”

designan rochas ou entradas da terra no mar. Pertencen a esta categoría doce topónimos que designan 44 artefactos.

Ademais, as palabras do léxico común como *Bruma*, *Gaviota*, *Arroás*, *Primavera* ou *Mascato* serven para nomear 36 bateas. Aínda que representan un número reducido, inclúense termos relacionados con fenómenos atmosféricos ou con elementos mariños, ao igual que as embarcacións.

4. Conclusións

A naonimia, como onomástica efémera, será un sector menor da onomástica, pero ten a vantaxe de permitirnos observar en vivo o proceso nominador e, se cadra, algúns porqués últimos que a etimoloxía nunca explica poderían explicarse. (Ferro 2007)

Partindo desta reflexión de Xesús Ferro, cómpre subliñar a relevancia da naonimia como un terreo da onomástica pouco atendido, malia a súa riqueza. O presente traballo, desde a perspectiva de dous estudantes do Grao en Lingua e Literatura Galega, pretende proporcionar unha achega á cobertura desta carencia mediante a análise dos nomes das embarcacións de artes menores e das bateas en dúas vilas mariñeiras de referencia: Cangas de Morrazo e Noia.

En primeiro lugar, e respondendo ás preguntas formuladas na introdución, os datos mostran que as preferencias de denominación son diferentes en barcos e bateas. Nos barcos obsérvase unha maior creatividade e unha clara función identitaria. Predominan os nomes femininos, os alcumes, os topónimos e as referencias a persoas ou lugares próximos, elementos que reafirman a pertenza a unha comunidade e que transmiten afectividade e proximidade. Pola contra, nas bateas impóñense nomes de carácter máis comercial e funcional, baseados en siglas e acrónimos, propios dunha lóxica empresarial que deixa menos espazo á creatividade popular. Ademais, parece ter que ver tamén a distinta visibilidade; mentres os barcos son visibles nos peiraos, os nomes das bateas só poden observarse se un se achega en barco.

Pero malia estas diferenzas, ambos os sectores comparten a abundante presenza de nomes femininos, que constitúen o grupo máis numeroso, con moita distancia con respecto dos demais. En moitas ocasións, os nomes que portan as embarcacións (e as bateas) coinciden cos das fillas, nais ou mulleres dos mariñeiros. Este fenómeno pode interpretarse á luz da reflexión de Ferro:

Unha primeira hipótese sería que a preferencia polos nomes de muller responde a un comportamento galante e cortés coa súa esposa... A segunda hipótese sería pensar que o mariñeiro, que nese barco ó que lle pon nome vai botar longas e insertas horas na inmensidade e soidade do mar, busca no nome feminino unha compensación psicolóxica, coma se o nome tivese a función de facer presente nesa inmensa soidade a presenza amiga da muller amada. (Ferro 2007)

No relativo ás diferenzas xeográficas, apenas se detectaron variacións significativas entre Noia e Cangas de Morrazo. Os patróns de nomeamento son moi semellantes tanto en barcos coma en bateas, e as porcentaxes distribúense en valores moi próximos. Obsérvase, en ambos os casos, a presenza de variedades dialectais, como o seseo ou a gheada (*O Jaleiro*, *Arroás...*), así como de expresións propias da oralidade (*O que faltaba...*), o que reforza a dimensión viva e popular da naonimia.

En canto á lingua empregada, o estudo revela unha realidade complexa. A lexislación, especialmente a normativa aprobada a partir de 1989, puido favorecer un maior uso do galego nos rexistros oficiais; con todo, a práctica amosa que na actualidade o castelán mantén unha presenza viva tanto na denominación de barcos coma na de bateas, maior da esperada inicialmente. Nas embarcacións a porcentaxe é lixeiramente superior no castelán (24,44 % fronte a case un 22 % do galego), e case o dobre nos nomes indistintos (52,32 %). No caso das bateas, o castelán supera amplamente o galego, no número de formas (30,53 % fronte a 20 %) e aínda máis no de artefactos (31,91 % fronte a 16,72 %); os indistintos mostran unha porcentaxe similar, algo maior na dos artefactos. Nalgúns casos prodúcese mesmo un proceso de castelanización de topónimos, como no exemplo *Quiebra*, proveniente de *Illa da Creba*, o que evidencia que os prexuízos lingüísticos tamén están presentes no ámbito mariñeiro.

En xeral, cabe destacar que os nomes dos barcos non adoitan perdurar tanto tempo coma os topónimos, senón que, a medida que se van incorporando novas embarcacións aos portos, van recibindo novos nomes. Este feito permite realizar un estudo actualizado da situación e obter respostas concretas para as preguntas formuladas ao inicio deste traballo.

Os nomes das embarcacións e das bateas actúan como fíos conectores das persoas e o territorio e reflicten vínculos afectivos, identidade e tradición. Esta onomástica, aínda que máis efémera, é tamén testemuña da relación das persoas co mar e deixa ver como tradición e actualidade se entrelazan para amosarnos a

riqueza social e cultural da vida mariñeira galega, así como a presión do castelán, de seguro moito maior nestes rexistros escritos ca na vida cotiá oral dos seus protagonistas.

5. Bibliografía

- Acea Méndez, Isabel (2007). Naonimia galega. Denominación dos barcos de pesca rexistrados en Vigo desde 1876. En: Luz Méndez e Gonzalo Navaza, eds. *Actas do I Congreso Internacional de Onomástica “Frei Martín Sarmiento”*. Santiago de Compostela: Asociación Galega de Onomástica, 531-550.
- Consellería do Mar. Xunta de Galicia (2003-). *Pesca de Galicia*. Santiago de Compostela: Xunta de Galicia. Dispoñible en <https://www.pescadegalicia.gal/>
- DRAG = González González, Manuel, dir. (2006-). *Diccionario da Real Academia Galega*. A Coruña: Real Academia Galega. Dispoñible en <https://academia.gal/diccionario>
- Fernández Freixanes, Víctor (2018). Limiar. Sobre os outros nomes das persoas. En: Ana Boullón e Luz Méndez, eds. *Estudos de Onomástica Galega III. Os alcumes*. A Coruña: Real Academia Galega, 5-6. DOI: 10.32766/rag.337
- Ferreira Priegue, Elisa María (1998). El Patrón Santiago: aproximación a la onomástica de los buques. En: *Actas del II Congreso Internacional de Estudios Jacobeos: rutas atlánticas de peregrinación a Santiago de Compostela: Ferrol, septiembre de 1996*. [Santiago de Compostela]: Xerencia de Promoción do Camiño de Santiago, 43-54.
- Ferro Ruibal, Xesús (2007). Reflexións verbo da naonimia de Galicia. En: Luz Méndez e Gonzalo Navaza, eds. *Actas do I Congreso Internacional de Onomástica “Frei Martín Sarmiento”*. Santiago de Compostela: Asociación Galega de Onomástica, 581-612.
- GAG = Boullón, Ana, coord. (2024-). *Guía de apelidos galegos*. A Coruña: Real Academia Galega. Dispoñible en <https://academia.gal/apelidos>
- GNG = Boullón, Ana, coord. (2021-). *Guía de nomes galegos*. A Coruña: Real Academia Galega. Dispoñible en <https://academia.gal/nomes>
- NG = Comisión de Toponimia da Xunta de Galicia (2003). *Nomenclátor de Galicia*. Santiago de Compostela: Xunta de Galicia.

Anexo I. Nomes dos barcos

I.1. Antroponimia

I.1.1. Nomes e hipocorísticos femininos

Núm. de rexistros: 160

ADA	DORIS
AINARA Y LUCIA	EL SARA
ALBA	ELSA MARÍA
ALI	ELSA UNO
ALICIA	ELVIRITA
AMADORA	ENCARNITA
AMADORA	FITA
AMELIA	FRANCISCA
ANA GANDÓN	GABRIELLA
ANA JESÚS	IOVANA
ANA MARÍA	ITA
ANA MARY	JACINTA
ANDREA TRES	JOAQUINA
ANITA	JOSEFA
ANITA DOS	JOSEFA
AURIA	JUANITA
AURORA MARÍA	LAURA DEL MAR
BEATRIZ	LAURINA
BEGOÑA	LENUCHA
BEGOÑA	LIDIA OCHO
BELÉN	LIDITA
BENIGNA	LISUCA
CANDY	LOIDITA
CANUCHA	LOLA
CARMIÑA	LOLI
CELIA II	LOLI
CHEFA DOUS	LOLITA
CINTIA	LORE CB
CLARA	LORENA
CLEMENTA	LORENA
CONCHA SEGUNDO	LORETO
DIANA CUARTA	LOURDES
DIGNA	LÚA
DOLORES	LUISA

LUPE
MANOLA
MARA
MARGARITA II
MARI CARMEN
MARÍA
MARÍA
MARÍA
MARÍA
MARIA BELEN
MARÍA CONSUELO
MARIA DEL CARMEN
MARÍA DEL CARMEN
MARÍA DEL PILAR
MARÍA DOLORES L
MARÍA EMILIANA
MARÍA ESTHER DOS
MARÍA IVONE
MARÍA LUISA
MARÍA MERCEDES
MARÍA NIEVES
MARÍA OTILIA
MARIA RITA
MARÍA RITA
MARÍA VENTURA
MARÍA VICTORIA
MARÍA VICTORIA
MARILÉ
MARINIÑA
MARISA UN
MARISÉ
MARISOL
MARITÉ
MERCEDES
MERCEDES
MERY
MÓNICA
MÓNICA DOS
MONTSE
MUCHA CINCO
NANCY
NATI

NATI
NELLY
NOELIA
NOEMI NICOL DOS
NOVO ESPERANZA
NOVO GILDA
NOVO JUANA
NUEVO CARMELA
NUEVO CARMEN
NUEVO DOS VICTORIAS
NUEVO ZULEMITA
PALMIRA
PAMELA
PAQUITA
PAQUITA I
PATI
PATRI J
PAULIÑA
PEPITA
PEREGRINA
PITUXA
PRIMERA CONCHI
PRIMERO MARISE
RAQUEL
RAQUEL
RAQUEL
REMEDIOS
ROCI
ROMMY
ROSA MARÍA
ROSA PILAR
ROSITA
SAGRARIO
SANDRA
SEFA
SEGUNDO MARÍA ELENA
SEMPRE CONCHA
SIEMPRE PEPITA
SOLANGE
SONIA
SUSANA
SUSI

TERESA
TERESA
TONIÑA
UXÍA NOVE

VICTORIA
VICTORINA
XIANIÑA
XULIA

I.1.2. Nomes e hipocorísticos masculinos

Núm. de rexistros: 91

AARÓN
ADRIÁN PRIMERO
AGUSTÍN
ALBERTO
ALEIXO
ÁLEX
ALFONSITO
ALONSO
AMÉRICO
ANDRÉS
ANXO
BELMIRO
BENJAMÍN
BORJA
BRAULIO PRIMERO
CAMILO
CARLITOS
CHALO
CHOLO SEGUNDO
DANI
DANIEL
DARÍO
DAVID DOS
DIMAS
EDU F
EFRAÍN
FAUSTINO UN
FITO
FRANCISCO DOMINGO
FRANCISCO MANUEL
GENEROSO
GUSTAVO

INOCENCIO
IPE
IVÁN
JABINO
JAVI
JORGE
JORGE RAMÓN
JORGES
JOSÉ
JOSÉ ANTONIO
JOSÉ MIGUEL
JOSÉ Y JAVIER
JUAN
JUAN ANTONIO
JUAN JESÚS
KAROLO
KIKO
LOIS ADRIÁN
MARCELO
MARCOS
MIGUEL ÁNGEL
MIKE
MIRO
MON
NANO
NANO UNO
NUEVO ADRIÁN
NUEVO PEPE
NUEVO TOÑO
NUEVO YAGO
ÓSCAR
OVIDIO

PACUCHO
PACUCHO
PAQUITO
PAQUITO PRIMERO
PEDRITO
PEDRO
PELE
RAFA
RAMÓN
RAÚL
ROBER
RODRIGO
RUBEN
SALVADOR

SEGUNDO MARTÍN
SITO
SITO
TINITO
TINO
TINO
TONÉ
TONECHO
TUCHO
VICTORINO
XESÚS
XON
XUAN SEGUNDO

I.1.3. Combinación de nomes masculinos e femininos

Núm. de rexistros: 7

IRENE Y BRAIS
LUIS Y LOLA
MARIA JESÚS Y MARCOS
NADIA Y DARÍO

RUTH Y NOA
TON MARY
ZULEMA Y JACOBO

I.1.4. Apellidos

Núm. de rexistros: 51

AÑÓN
ANTONIO MÉNDEZ
BAÑA
BLANCO VILA
BUSTO
CAAMAÑO ROMERO
CAMIÑA
CANIZAS VEIGA
CANTARIÑO
CASTELAO
CASTELAO
CERQUEIRAS REY

CORES PRIMERO
F. LAGO
FERRER
GARCIA
GONZALEZ DURÁN
HERMANOS VILLAYERDE
J. GÓMEZ
JOVE DOS
JUAN REY
LAGO
LAXEIRO
LEÓN

LITO
LOURIDO
LUHÍA
M. TORRES
MEIRA
MEIRA
NOVO RIAL
NUÑEZ RAMONA
OS MARTÍNEZ
QUEIRO UN
QUEVEDO
QUEVEDO
RAMA DEL RÍO
REYES

ROCHE
RODRÍGUEZ
ROMERO SEGUNDO
SANDE
SANLES
SEGUNDA RIVAS
SEGUNDO GANDARELA
SEGUNDO MARIÑO
VALENTINA BARCIA
VARELA
VILELA
VIÑAS
YÁÑEZ

I.1.5. Alcumes

Núm. de rexistros: 18

CADÚ
CHICHI
CHOMI PRIMERO
CHORÓN
JALEIRO
LOS REDONDOS I
MARUXO
NORITO
NOVO RUBICHE

PARRULO UN
PATARRUXO
PETIÑA
PIPINO
QUICOLIÑO
ROQUETES
RUCO
S CANDOLO
TOTITO

I.2. Topónimos

Núm. de rexistros: 39

A PORTELA
ABELLEIRA UN
ÁRTICO
AS EIRAS
BOA

BOUZAS
CADAVAL
CAMEANSIÑO ²³
CAMPO DE CIMA
CORRELO

COSTA DO CABO
EIRADO DO COSTAL
MAR DEL CORAL
MAR NEGRO
MAR ROJO
MARBELLA
MIÑO
NIMO
NOIA
NUEVA AMÉRICA
NUEVO CAPRI
PEDRA DA GARZA
PLAYA MENDUÍÑA DOS
PORMARCHOUSO
PUERTO DE ESTEIRO

RÍO DO PORTO
RULEIRAS
RULO
SERANTES
SIAVO
SOBRIDO
SUBRIDO
TAVILO
TESTAL
TURELA
URUGUAY
VIANA NOVO
VIRO
VIZCAYA

I.3. Léxico común

Núm. de rexistros: 154

ALI-KATES
A XURELA
ADEUS
ADUANEIRA
ANDURIÑA PRIMERO
ASÍ AL MAR
AUDAZ
AVANTE LIBRE
AVE SIN PUERTO DOS
AVISPA
BACARDI
BALCÓN DA RÍA
BALEA DOS HERMANOS
BARCA DE ORO
BARCO
BELUGA
BERBERECHO
BO
BREA
CADETE

CALIMA
CAMARON
CAMBOÑANA
CAMPEÓN
CAPITAN CAN
CARAMUXA
CASCA
CELTA
CENTOLA
CHINOTE
CHIVATA
CHO DIREI
CICLÓN
CISNE
CORNETA
CRUCEIRO
CUALQUIER COSA
CUATRO HERMANOS
DAMA LÚA
DÉJALOS QUE HABLEN

DELFÍN
DOCTOR
DOS BIRBIRICHOS
DOS HERMANOS
ECO
EGO
ES MÍA
ESPÉrame
EXPERTO
FARO
FIERA
FLOR
FUERA DEL MAR
FURACÁN
GABATA
GARATUXA DOUS
GARIMOSO
GATA NOVA
IBIS
ISLA CINCO
KEIMADA
LAGOA
LAVANDEIRA
LINCE
LOITADORA
LONTREIRA
LOS DOS HERMANOS
LUCERO
MACHOTIÑA
MAJESTAD
MAR
MARAXE
MARQUÉS
MARUSÍA
MASCATO
MENOR
MEXILLÓN
MIÑA TERRA
MIÑA XOYA
MÍrame BIEN
MOA
MORRIÑA DOUS

MOSA
NAMÁS
NAVE MAR
NENA UNO
NIÑA
NIÑA BONITA
NOVO CUQUIÑA
NOVO LEAL
NOVO LIMANDA
NOVO MAR I
NOVO MÍrame BEN
NUEVA REGATA
NUEVO D DOS
NUEVO GERANEO
NUEVO JUNCAL
NUEVO PAJARITO
NUEVO PARAPETA
NUEVO VENCEDOR
NUEVO VERTE
NUNCAMAIS
O QUE FALTABA
OCHO RÍOS
OLA
PENA
PENEDO
PEREZOSA
PETROLERA
PLEAMAR
PUERTO AZUL
RÁPIDA
RASCO
RASQUIÑA
REBELDE DOS
REFLECTOR
REVIENTE LA ENVIDIA
ROSA DE LOS VIENTOS
RUBIA
RULABA
RUTA DE COLÓN
SALERO
SALIÓ
SARGO

SEGUNDO BOGAVANTE
SEGUNDO BRISAS DEL MAR
SEÑAL
SERENA
SESENTA E NOVE
SEVERA
SIRENA
SIRENA D
SOL
SOLTERA
TARDANZA
TEMPESTAD
TIBURÓN
TIFÓN PRIMERO
TOPETE UNO

TREBOADA
TRES HERMANOS
TRES HERMANOS
TROMPETA
TRUCHA
TÚ ME LLEVAS
VENCEDORA
VENTISCA
VENTOLERA
VIENTO
VINO
XA VEREMOS UN
XO VERÁS
YATE
ZERUPE

I.4. Haxiónimos

Núm. de rexistros: 11

A SALVE
DIVINA PASTORA
OSIRIS UN
SAN CAMPIO
SAN COSME
SAN JOSE

SAN RAMÓN
SANTA LUCÍA
SANTA MARIÑA
SANTO DOMINGO
VIRGEN DEL CARMEN

I.5. Siglas e acrónimos

Núm. de rexistros: 8

AP
J.L. UNO
LA
LR

MARLA
MG
PATIBRAIS
SOFIMAR

I.6. Outros nomes de difícil clasificación

Núm. de rexistros: 40

AIRESIÑA
ALBI
ALJOR
ALKAID UN
ALNOR NUMERO DOS
ALVE
ANCHOUZA
ARÍÑA
AROÑA
BEBEL
BENUS
BONI BONI
BORDAUN
BRAÑÓN
BRIEN
BRUN
CAFATERRY
CAFI
CUTUS
DORIMI

ENOSA
GETO
INLU
LOAN
MADRÓN
MARIS
NOVO MORGAPAZ
PACI
QUISINDÍN
RIEN
SACANA
SANI
SEGUNDO MAG
SIAL TRES
SYLLUM
TER
VIRANO DOS
XAMIELA
XARABAL
ZANI

Anexo II. Nomes das bateas

II.1. Antroponimia

II.1.1. Nomes femininos

Núm. de rexistros: 78

ALBITA	JOSEFA II
BALBINA I	JOSEFA III
BALBINA II	JULIANA I
BEA III	JULIANA II
BEA V	JULIANA III
CARLOTA I	JULIANA IV
CARLOTA II	JULIANA V
CARMEN I	JULIANA VI
CARMEN II	JULIANA VII
CARMEN III	LOURDES I
CARMEN IV	LOURDES II
CARMEN V	LOURDES III
CARMEN VI	LOURDES IV
CARMEN VII	LOURDES V
CARMEN VIII	LOURDES VI
CARMIÑA	M ^a CARMEN VI
DOLORES I	M ^a DEL CARMEN VI
DOLORES II	M ^a DEL CARMEN I
DOLORES III	M ^a DEL CARMEN II
DOLORES IV	M ^a DEL CARMEN III
DOLORES V	M ^a DEL CARMEN IV
ELVIRA	M ^a DEL CARMEN V
ESPERANZA	M ^a DEL CARMEN VII
ESTRELLA I	MAGDITA
ESTRELLA II	MARIA DEL CARMEN
GINA I	MARINA
GINA II	MARY CARMEN I
GINA III	MARY CARMEN II
ITA I	MARY CARMEN III
ITA II	MATILDE I
ITA III	MATILDE II
ITA IV	MATILDE III
ITA V	OLVIDO I
JOSEFA I	OLVIDO II

OLVIDO III
OLVIDO IV
PLÁCIDA I
PLÁCIDA II
PLÁCIDA III

PLÁCIDA IV
ROSA I
ROSA II
TÍA MARIA V
VICTORIA

II.1.2. Nomes masculinos

Núm. de rexistros: 17

CUCO I
CUCO II
CUCO III
CUCO IV
CUCO V
CUCO VI
CUCO VII
CUCO VIII
JORGE I

JORGE II
JORGE III
JOSE LUIS
JOSE RAMON I
MAX I
MAX II
MAX III
MAX IV

II.1.3. Apellidos

Núm. de rexistros: 54

ABAL I
ABAL II
ABAL III
ABAL IV
ABAL V
ABAL VI
ABAL IX
ABAL VII
ABAL VIII
ALBORÉS I
ALBORÉS II
ALBORES III
BALTAR I
BALTAR II
CASAL I

CASAL II
CASTRO
CASTRO II
CRENDE
DEL RÍO I
DEL RÍO II
DEL RÍO III
DEL RÍO IV
DÍAZ I
DÍAZ II
EDULIS FREIRE I
FROJÁN I
FROJÁN II
GARRIDO I
GARRIDO II

GARRIDO III
GARRIDO IV
GERPE I
GERPE II
GERPE III
GERPE IV
GERPE V
MARTINEZ GERPE I
RÍOS I
RÍOS II
RÍOS III
RÍOS III

RÍOS IV
RÍOS V
RÍOS V
ROSALES
ROUCO RÍOS I
ROUCO RÍOS II
SANTOMÉ I
SANTOMÉ II
SENDÓN I
SENDÓN II
SIRVENT I
SIRVENT II

II.1.4. Alcumes

Núm. de rexistros: 7

AFERRÓNS
TOQUENES I
TOQUENES II
TOQUENES III

TOQUENES IV
TOQUENES V
TOQUENES VI

II.2. Topónimos

Núm. de rexistros: 44

A GUÍA I
A GUÍA II
A GUÍA III
A GUÍA IV
A GUÍA V
A GUÍA VI
ALDÁN I
ALDÁN II
AMEIXIDE I
AMEIXIDE II
AMEIXIDE III
AMEIXIDE IV
AREA LONGA I

AREA LONGA II
AREA LONGA III
AREA LONGA IV
CAMBOÑO I
CAMBOÑO II
CAMBOÑO III
CAMBOÑO IV
CAMBOÑO V
CAMBOÑO VI
CANABAL I
CANABAL II
CANABAL III
CANABAL IV

CON DE PEGO I
CON DE PEGO II
OSTREIRA II
OSTREIRA III
OSTREIRA VI
OSTREIRA VII
PORTELA
PORTO SIABO
PUNTA COUSO

QUIEBRA XXII
QUIEBRA XXIII
QUIEBRA XXIV
QUIEBRA XXV
QUIEBRA XXVI
QUIEBRA XXVII
QUIEBRA XXVIII
QUIEBRA XXIX
QUIEBRA XXX

II.3. Léxico común

Núm. de rexistros: 37

ARROÁS I
ARROÁS II
ARROÁS III
ARROÁS IV
ARROÁS V
ARROÁS VI
ARROÁS VII
ARROÁS VIII
ARROÁS IX
BARCA I
BARCA II
BARCA III
BRUMA I
BRUMA II
BRUMA III
BRUMA IV
BRUMA V
BRUMA VI
BRUMA VII

BRUMA VIII
BRUMA IX
BRUMA X
FORAL I
FORAL II
GAVIOTA I
GAVIOTA II
GAVIOTA III
MASCATO
NAUTA I
NAUTA II
NAUTA III
NAUTA IV
PRIMAVERA I
PRIMAVERA II
PRIMAVERA III
PRIMAVERA IV
PRIMAVERA V

II.4. Outros

II.4.1. Haxiónimos

Núm. de rexistros: 2

SAN CIBRÁN I

SAN CIBRÁN II

II.4.2. Siglas e acrónimos

Núm. de rexistros: 87

A.A I
A.A II
A.A III
C.C.C.
COPEMAR I
COPEMAR II
COPEMAR III
COPEMAR IV
COPEMAR V
COPEMAR VI
COPEMAR VII
COPEMAR VIII
COPEMAR IX
COPEMAR X
COPEMAR XI
E.P.P.
JALDA I
JALDA II
JALDA III
JALDA IV
JALDA V
JOCUSE I
JOCUSE II
JOCUSE III
JUMACA I
JUMACA II
JUMACA III
JUMACA IV

JUMACA V
JUMACA VI
LAMMAR I
LAMMAR II
LAMMAR III
M.J. I
M.J. II
M.M.C. I
M.M.C. II
M.V. I
M.V. II
M.V. III
MACHUS I
MACHUS II
MACHUS III
MACHUS IV
MACHUS V
MACHUS VI
MACHUS VII
MACHUS VIII
MARPEA I
MARPEA II
MELAYRO I
MELAYRO II
MELAYRO III
MELAYRO IV
MELAYRO V
MELAYRO VI

MELAYRO VII
MELAYRO VIII
MELAYRO IX
MELAYRO X
MELAYRO XI
MELAYRO XII
MELAYRO XIII
MELAYRO XIV
MELAYRO XV
MELAYRO XVI
MELAYRO XVII
P.JI
R.P.
ROCAMAR I
ROCAMAR II
ROCAMAR III

SALMAR I
SALMAR II
SALMAR III
SALMAR IV
SALMAR V
SALMAR VI
SALMAR VII
SALMAR VIII
SOCOMGAL I
SOCOMGAL II
SOCOMGAL III
SOCOMGAL IV
SOCOMGAL V
SOCOMGAL VI
YARE I

II.4.3. Outros nomes de difícil clasificación

Núm. de rexistros: 3

FRAPELO I
FRAPELO II

FRAPELO III